

1. Vypočítejte $\lim_{(x,y) \rightarrow (0,0)}$

(a)

$$\frac{\sin(x^2 + y^2)}{x^2 + y^2}$$

(b)

$$\frac{\ln(1 + x^2 + y^2)}{\sqrt[3]{x^2 + y^2}}$$

(c)

$$\frac{1}{x^2 + y^4}$$

(d)

$$\frac{x^2}{x^2 + y^2}$$

(e)

$$\frac{x^2 y}{x^2 + y^4}$$

(f)

$$(x^2 + y^2)^{xy}$$

2. Vypočítejte $\lim_{(x,y) \rightarrow \infty}$

(a)

$$\frac{x^2 + y^2}{x^4 + y^4}$$

(b)

$$\frac{x + y}{x^2 - xy + y^2}$$

(c)

$$\frac{x^2 + y^4}{x^4 + y^2}$$

(d)

$$\frac{1}{1 + x^2}$$

3. Určete definiční obor, parciální derivace a totální diferenciál funkcí:

(a) $x^4 + y^4 + 4xy^2$

(b) $x \sin(x + y)$

(c) $\ln(x^2 + y^2)$

(d) x^y

(e) $\frac{x}{y}$

(f) $\frac{ax+by}{cx+dy}$ ($abcd$ jsou konstanty).

4. U všech funkcí sub 3 ověřte záměnnost druhých parciálních derivací.

Heineho věta: $\lim_{x \rightarrow a} f(x) = A$ právě když pro každou

posloupanost $\{a_m\}$, splňující: $a_m \rightarrow a$
 $a_m \neq a \ \forall m$ platí:
 $f(a_m) \rightarrow A$.

v příkladech $a = (0,0) \in \mathbb{R}^2$;

volieme $a_m = (\frac{1}{m}, 0), (0, \frac{1}{m}), (\frac{1}{m}, \frac{1}{m})$ atd.

Fakt: každou posloupanost $\{a_m\} \subset \mathbb{R}^2$; splňující

$$a_m \rightarrow (0,0)$$

$$a_m \neq (0,0) \ \forall m$$

lze psát ve tvaru $a_m = (r_m \cos \varphi_m, r_m \sin \varphi_m)$;

$$\text{ kde } : r_m > 0; r_m \rightarrow 0$$

$\{\varphi_m\} \subset \mathbb{R}$ je libovolné.

(1a) $\lim_{(x,y) \rightarrow (0,0)} \frac{\sin(x^2+y^2)}{x^2+y^2}$: $a_m = (r_m \cos \varphi_m, r_m \sin \varphi_m)$

$$f(a_m) = \frac{\sin r_m^2}{r_m^2} \rightarrow 1$$

$$r_m \rightarrow 0; r_m > 0$$

$\{\varphi_m\}$ libovolné.

výsledek: 1

(1b) $f(a_m) = \frac{\ln(1+r_m^2)}{r_m^{2/3}} = \frac{\ln(1+r_m^2)}{r_m^2} \cdot r_m^{4/3} \rightarrow 0$

výsledek: 0

$$(1c) \quad x^2 + y^4 \rightarrow 0; \quad (x, y) \rightarrow (0, 0)$$

$$x^2 + y^4 > 0 \quad \forall (x, y) \neq (0, 0)$$

$$\Rightarrow \frac{1}{x^2 + y^4} \rightarrow +\infty.$$

$$(1d) \quad f(x, y) = \frac{x^2}{x^2 + y^2}; \quad \rightarrow \text{vysledek: } \lim_{(x, y) \rightarrow (0, 0)} f(x, y) \nexists$$

$$a_n = \left(\frac{1}{n}, 0\right); \quad f(a_n) = \frac{\frac{1}{n^2}}{\frac{1}{n^2} + 0} = 1$$

$$a_n = \left(\frac{1}{n}, \frac{1}{n}\right); \quad f(a_n) = \frac{\frac{1}{n^2}}{2 \cdot \frac{1}{n^2}} = \frac{1}{2}$$

$$(1e) \quad f(x, y) = \frac{x^2 y}{x^2 + y^4}$$

$$x=0: \quad f(x, y) = 0$$

$$x \neq 0: \quad |f(x, y)| = \frac{x^2 |y|}{x^2 + y^4} \leq \frac{x^2 |y|}{x^2} = |y|;$$

$$\Rightarrow |f(x, y)| \leq |y| \quad \forall (x, y) \neq (0, 0)$$

$$\Rightarrow \lim_{(x, y) \rightarrow (0, 0)} f(x, y) = 0.$$

$$(1f) \quad f(x, y) = (x^2 + y^2)^{xy} = e^{xy \cdot \ln(x^2 + y^2)} = e^{h(x, y)}.$$

$$a_n = r_n (\cos t_n, \sin t_n); \quad h(a_n) = r_n^2 \cos t_n \sin t_n \ln r_n^2$$

$$|h(a_n)| \leq r_n^2 \ln r_n^2 \rightarrow 0; \quad n \rightarrow \infty \quad (r_n \rightarrow 0; \quad r_n > 0).$$

$$\Rightarrow \lim_{(x, y) \rightarrow (0, 0)} f(x, y) = e^0 = 1.$$

Heine - varianta: $\lim_{(x,y) \rightarrow \infty} f(x,y) = A$, je v'ě každý mo

řadon postupnost $\{a_n\}$, splňující $a_n \rightarrow \infty$, musí:

$$f(a_n) \rightarrow A.$$

$$a_n \rightarrow \infty: \forall R > 0 \exists n_0 \in \mathbb{N} : n \geq n_0 \Rightarrow \|a_n\| > R.$$

v případě $\mathbb{R}^2$ lze řadon postupnost $a_n \rightarrow \infty$

$$\text{psát ve svém } a_n = (r_n \cos \varphi_n, r_n \sin \varphi_n)$$

$$r_n \rightarrow +\infty$$

$\{\varphi_n\} \subset \mathbb{R}$ je libovolná.

(2a) $f(x,y) = \frac{x^2 + y^2}{x^4 + y^4}$; a_n ... jedno řád.

$$f(a_n) = \frac{r_n^2}{r_n^4 (\cos^4 \varphi_n + \sin^4 \varphi_n)} = \frac{1}{r_n^2} \cdot G(\varphi_n);$$

$$G(\varphi) = \frac{1}{\cos^4 \varphi + \sin^4 \varphi} \dots \text{je chová omezeně v } \mathbb{R}.$$

$$\Rightarrow |f(a_n)| \leq \frac{1}{r_n^2} \cdot C \rightarrow 0; n \rightarrow \infty (r_n \rightarrow +\infty).$$

$G(\varphi)$ je 2π -periodická: stačí omezovat na $[0, 2\pi]$;
 $\rightarrow$ plyne ze spojitosti (číselný interval > 0)

Výsledek: 0

(2b) $f(x, y) = \frac{x+y}{x^2-xy+y^2}$; $a_n \dots$ joko rjše.

$f(a_n) = \frac{r_n(\cos \varphi_n + \sin \varphi_n)}{r_n^2(1 - \cos \varphi_n \sin \varphi_n)}$; $\text{prolože: } |\cos \varphi| \leq 1$
 $|\sin \varphi| \leq 1$
 $|\cos \varphi \sin \varphi| = |\frac{1}{2} \sin 2\varphi| \leq \frac{1}{2}$

$|f(a_n)| = \frac{1}{r_n} \cdot \frac{|\cos \varphi_n| + |\sin \varphi_n|}{1 - |\cos \varphi_n \sin \varphi_n|} \leq \frac{1}{r_n} \cdot \frac{2}{1 - \frac{1}{2}} \rightarrow 0.$

Výsledek: 0.

(2c) $f(x, y) = \frac{x^2+y^4}{x^4+y^2}$;

$a_n = (n, 0): f(a_n) = \frac{n^2}{n^4} = \frac{1}{n^2} \rightarrow 0$

$a_n = (0, n): f(a_n) = \frac{n^4}{n^2} = n^2 \rightarrow +\infty.$

Výsledek: lim $\nexists$

(2d) $f(x, y) = \frac{1}{1+x^2}$; $a_n = (n, 0): f(a_n) \rightarrow 0$

$a_n = (0, n): f(a_n) \equiv 1.$

lim $\nexists$.

Tento příklad ukazuje, že $(x, y) \rightarrow \infty$

občas neimplikuje $x \rightarrow \infty$ (ani $y \rightarrow \infty$).